

Decizie de indexare a faptei de plagiat la poziția 00322 / 3.10.2016 și pentru admitere la publicare în volum tipărit

care se bazează pe:

A. Nota de constatare și confirmare a indiciilor de plagiat prin fișa suspiciunii inclusă în decizie.

Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion	
Opera suspicionată (OS) Suspicious work	Opera autentică (OA) Authentic work
OS	KÖVESI, Laura Codruța. Combaterea crimei organizate prin dispoziții de drept penal. Teză de doctorat. Timișoara: Universitatea de vest. 2011. Notă: <u>Conducător științific:</u> Prof.dr.PAȘCA Viorel. <u>Comisia de doctorat:</u> Nu se cunoaște. Notă: Plagiat semnalat în „* * *”. Dr Codruța Kovesi, precursora lui Mang. 25.05.2012. Disponibil la: www.militiaspirituala.ro/investigatii/documente-inedite/detalii.html . Ultima accesare: 3 mai 2016.
OA	MATEUȚ, G., RUDICĂ, T., PETRESCU, V.E., ONU, N.S., DUBLEA, A., LUCA, S., IOVU, D., TĂRNICERIU, R.D., GAFTA, G.L., LUCA, C., PRUNĂ, R.A., <i>Traficul de ființe umane – infractor, victimă, infracțiune</i> . Iași: Asociația Alternative Sociale. 2005.
Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion	
p.235:23 - p.235:00	p.020:30 - p.020:39
p.238:06 - p.238:00	p.021:50 - p.022:21
p.252:01 - p.252:09	p.041:27 - p.041:34
p.253:03 - p.253:07	p.042:26 - p.042:29
p.254:15 - p.255:00	p.026:31 - p.026:45
p.261:01 - p.261:25	p.046:43 - p.047:11
p.264:04 - p.264:25	p.101:04 - p.101:20
p.265:09 - p.265:16	p.102:34 - p.102:39
p.286:05 - p.286:00	p.123:06 - p.123:25
Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at www.plagiate.ro	

Notă: Prin „p.72:00” se înțelege paragraful care se termină la finele pag.72. Notația „p.00:00” semnifică până la ultima pagină a capitolului curent, în întregime de la punctul inițial al preluării.

Note: By „p.72:00” one understands the text ending with the end of the page 72. By „p.00:00” one understands the taking over from the initial point till the last page of the current chapter, entirely.

B. Fișa de argumentare a calificării de plagiat alăturată, fișă care la rândul său este parte a deciziei.

Echipa Indexului Operelor Plagiate în România

Fișa de argumentare a calificării

Nr. crt.	Descrierea situației care este încadrată drept plagiat	Se confirmă
1.	Preluarea identică a unor pasaje (piese de creație de tip text) dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
2.	Preluarea a unor pasaje (piese de creație de tip text) dintr-o operă autentică publicată, care sunt rezumate ale unor opere anterioare operei autentice, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
3.	Preluarea identică a unor figuri (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
4.	Preluarea identică a unor tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
5.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin includerea unui nou autor sau de noi autori fără contribuție explicită în lista de autori	
6.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin excluderea unui autor sau a unor autori din lista inițială de autori.	
7.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație) dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței, fără nici o intervenție personală care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
8.	Preluarea identică de figuri sau reprezentări grafice (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
9.	Preluarea identică de tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
10.	Preluarea identică a unor fragmente de demonstrație sau de deducere a unor relații matematice care nu se justifică în regăsirea unei relații matematice finale necesare aplicării efective dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
11.	Preluarea identică a textului (piese de creație de tip text) unei lucrări publicate anterior sau simultan, cu același titlu sau cu titlu similar, de un același autor / un același grup de autori în publicații sau edituri diferite.	
12.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație de tip text) ale unui cuvânt înainte sau ale unei prefețe care se referă la două opere, diferite, publicate în două momente diferite de timp.	

Notă:

a) Prin „proveniență” se înțelege informația din care se pot identifica cel puțin numele autorului / autorilor, titlul operei, anul apariției.

b) Plagiatul este definit prin textul legii¹.

„...plagiatul – expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la operele originale...”.

Tehnic, plagiatul are la bază conceptul de **piesă de creație** care²:

„...este un element de comunicare prezentat în formă scrisă, ca text, imagine sau combinat, care posedă un subiect, o organizare sau o construcție logică și de argumentare care presupune niște premise, un raționament și o concluzie. Piesa de creație presupune în mod necesar o formă de exprimare specifică unei persoane. Piesa de creație se poate asocia cu întreaga operă autentică sau cu o parte a acesteia...”

cu care se poate face identificarea operei plagiate sau suspicioase de plagiat³:

„...O operă de creație se găsește în poziția de operă plagiată sau operă suspicioasă de plagiat în raport cu o altă operă considerată autentică dacă:

- i) Cele două opere tratează același subiect sau subiecte înrudite.
- ii) Opera autentică a fost făcută publică anterior operei suspicioase.
- iii) Cele două opere conțin piese de creație identificabile comune care posedă, fiecare în parte, un subiect și o formă de prezentare bine definită.
- iv) Pentru piesele de creație comune, adică prezente în opera autentică și în opera suspicioasă, nu există o menționare explicită a provenienței. Menționarea provenienței se face printr-o citare care permite identificarea piesei de creație preluate din opera autentică.
- v) Simpla menționare a titlului unei opere autentice într-un capitol de bibliografie sau similar acestuia fără delimitarea întinderii preluării nu este de natură să evite punerea în discuție a suspiciunii de plagiat.
- vi) Piesele de creație preluate din opera autentică se utilizează la construcții realizate prin juxtapunere fără ca acestea să fie tratate de autorul operei suspicioase prin poziția sa explicită.
- vii) În opera suspicioasă se identifică un fir sau mai multe fire logice de argumentare și tratare care leagă aceleași premise cu aceleași concluzii ca în opera autentică...”

¹ Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 4 iunie 2004

² ISOC, D. Ghid de acțiune împotriva plagiatului: bună-conduită, prevenire, combatere. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2012.

³ ISOC, D. Prevenitor de plagiat. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2014.

TRAFICUL DE FIINȚE UMANE

INFRACȚOR

VICTIMĂ

INFRAȚIUNE

Referent Științific: prof. dr. **Gheorghiță Mateuț**
Referent Științific: prof. dr. **Tiberiu Rudică**

Copyright © 2005, by Asociația Alternativă Sociale Iași,
ISBN : 973-0-03890-2

AUTORI:

prof. dr. **Gheorghită Mateuț**

judcător **Violeta Elena Petrescu**

judcător **Nicoleta Ștefăroi**

judcător dr. **Elena Onu**

judcător **Aurel Dublea**

judcător **Sofia Luca**

judcător **Daniela Iovu**

judcător **Radu Dimitrie Tărniceriu**

judcător **Georgeta-Lăcrămioara Gafta**

psiholog **Cătălin Luca**

jurist **Raluca Alexandra Prună**

LISTA AUTORILOR

Gheorghiu Mateuț, este doctor în drept, profesor la Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca și titularul disciplinei Drept procesual penal din cadrul Institutului Național al Magistraturii. Este membru al Asociației Internaționale de Drept Penal și a primit două burse de cercetare la universitățile „Paris V” și „Oxford”. A scris numeroase articole și cărți de specialitate. Contact: mateut@rdslink.ro

Violeta Elena Petrescu, judecător la Curtea de Apel Iași, cu o vechime de 13 ani în magistratură, are lucrări publicate în domeniile dreptului procesual civil și dreptului penal. A desfășurat activitate ca asistent universitar în drept civil. Este corespondent în domeniul asistenței judiciare internaționale în materie civilă. A participat la mai multe seminarii de pregătire și formare profesională în materia dreptului penal și civil.

Nicoleta Ștefăroi, doctorand și cadru didactic la Facultatea de Drept a Univ. „Al .I. Cuza” Iași. Este judecător în cadrul Tribunalului Iași, cu o vechime de 12 ani în magistratură, iar în calitate de președinte al Asociației Magistraților Iași a sprijinit activ implementarea proiectului Instanța pentru Minori în orașul și județul Iași cât și în orașele Botoșani și Vaslui. Are experiență de formator în domeniile justiției juvenile și al traficului de ființe umane. Contact: nicoleta.stefaroi@magistrat.ro

Elena Onu, doctor în drept procesual penal, judecător la Curtea de Apel Iași, secția penală, cu o vechime în magistratură de 15 ani. A colaborat la implementarea proiectelor inițiate de Asociația „Alternative Sociale” respectiv instanța pentru minori și în domeniul traficului de ființe umane. Este specializată în domeniul managementului și administrării dar și în domeniul infracțiunilor prevăzute în Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor. În anul 2000 a urmat o bursă de studii în Copenhaga, Danemarca.

Aurel Dublea, este judecător la Curtea de Apel Iași, cu o vechime în magistratură de 15 ani și vicepreședinte al Asociației Magistraților Iași. A sprijinit implementarea mai multor proiecte de reformă în justiție: probațiunea, instanțele specializate pentru minori și liberul acces la informații. Are experiență de formator în domeniul justiției pentru minori, rolul magistratului într-o societate democratică și traficul de ființe umane. De asemenea are experiență în judecarea cauzelor de corupție și crimă organizată. Contact: adublea@yahoo.com

Sofia Luca, judecător cu 10 ani vechime în magistratură, cu o specializare în psihologie judiciară și drept comunitar, în prezent judecă în completul specializat în instrumentarea cauzelor cu inculpați minori și victime minore cât și cauzele de corupție din cadrul Judecătoriei Iași. A finalizat ciclul de formare de formatori în domeniul justiției pentru minori organizat de Institutul Național al Magistraturii și are experiență de formator pe această temă. Este tutore pentru auditorii de justiție din cadrul Institutului Național al Magistraturii. S-a implicat în desfășurarea mai multor proiecte inițiate de organizații guvernamentale și neguvernamentale în domeniul justiției pentru minori, copiii neacompaniați/traficați și alternative la detenție pentru minori. Contact: sofialuca2000@yahoo.com

Daniela Iovu, vicepreședinte al Tribunalului Iași, cu o vechime de 12 ani în magistratură, judecător desemnat să soluționeze cauzele cu inculpați și victime minore, are experiență și în judecarea cauzelor cu trafic de ființe umane. Contact: danoviu88@yahoo.com.au

Radu Dimitrie Tărniceriu, este judecător cu 9 ani vechime în domeniul magistraturii și vicepreședinte al Tribunalului Iași. S-a implicat în implementarea proiectului Instanța pentru minori, a publicat articole în domeniul dreptului penal și este formator la Școala Națională de Grefieri în domeniul dreptului penal. Contact: tarnicerur@yahoo.com

Georgeta-Lăcrămioara Gafta, judecător cu experiență de 10 ani, președinte al Judecătoriei Iași și membru al Asociației Magistraților Iași. Este implicată în colaborări cu ONG-uri din România în domeniile alternativelor la detenție pentru minori, munca în folosul comunității și violență domestică. Are experiență de formator în domeniile minorului inculpat și victimă în procesul penal cât și în infracțiunile de corupție. Contact: geogafta@yahoo.com

Cătălin Luca, psiholog cu studii aprofundate în bazele probațiunii și specializare în psihologie judiciară. Formator și coordonator de proiecte în domeniile traficului de persoane, justiției pentru minori, reintegrarea psihosocială a persoanelor eliberate din penitenciar, abuzului asupra copilului, prevenirea exploatarei sexuale, a exploatarei prin muncă și a traficului de copii. Membru al Team Europe, domeniul justiției și afaceri interne. Este director executiv al Asociației „Alternative Sociale”, vicepreședinte al Organizației „Salvați Copiii România” și membru al Asociației Psihologilor din România. A scris articole și lucrări pe tema abuzului asupra copilului, agresorilor sexuali, traficului de persoane și victimologie. Contact: cluca@alternativesociale.ro

Raluca Alexandra Prună, este licențiată în drept și filosofie, master în științe politice, burse la universitățile „Paris VII” și „Central European University”, Budapesta. Membru fondator și președinte în exercițiu al „Transparency International” Romania, membru fondator al Asociației „Societatea pentru Justiție”. Avocat înscris în Baroul București, coordonator de programe pentru sectorul Justiție și Afaceri Interne la Delegația Comisiei Europene la București, actualmente jurist lingvist în cadrul serviciului juridic al Consiliului Uniunii Europene. Contact: raluca-alexandra.pruna@consilium.eu.int

CUPRINS

CAPITOLUL I. Fenomenul traficului de ființe umane (Nicoleta Ștefăroi, Elena Onu, Sofia Luca, Georgeta-Lăcrămioara Gafta, Radu Dimitrie Tărniceru, Aurel Dublea, Cătălin Luca)	9
1. Cauzele care determină apariția și proliferarea traficului de ființe umane	9
2. Forme ale traficului de ființe umane	10
3. Evoluția fenomenului	11
4. Instituții implicate în lupta împotriva traficului de persoane	12
ANEXA I Prevenirea și combaterea traficului de persoane și asistența pentru victime (drepturi ale victimei, instituții, atribuții)	13
CAPITOLUL II. Incriminarea traficului de ființe umane (Nicoleta Ștefăroi)	17
Secțiunea I. Infracțiunile privind traficul de persoane	17
II. 1. Cadrul legislativ. Premisele incriminării	17
II. 2. Aspecte comune infracțiunilor privind traficul de persoane	20
§ 1. Obiectul infracțiunilor	20
§ 2. Subiecții infracțiunilor	20
§ 3. Conținutul constitutiv	24
§ 4. Forme și modalități	26
§ 5. Tratamentul sancționator	29
Secțiunea II. Înțelesul termenilor și expresiilor folosite în Legea nr. 678/2001	30
II. 1. Traficul de persoane	30
§ 1. Modalitățile alternative	30
§ 2. Mijloacele utilizate	32
II. 2. Exploatarea unei persoane	38
II. 3. Consimțământul persoanei	43
CAPITOLUL III. Infracțiuni conexe celor privind traficul de persoane (Radu Dimitrie Tărniceriu)	44
Secțiunea I. Infracțiuni în legătură cu traficul de persoane	45
I.1. Obiectul infracțiunilor	45
I.2. Subiecții infracțiunilor	45
I.3. Latura obiectivă	46
I.4. Latura subiectivă	47
I.5. Forme și modalități ale celor două infracțiuni	47
§ 1. Forme	47
§ 2. Modalități	47
I. 6. Tratamentul sancționator	47
Secțiunea II. Infracțiunile prevăzute în Legea nr. 39/2003 (art.7, art. 8 și art. 10)	48
II. 1. Conținutul juridic al infracțiunilor prevăzute de art. 7 și 8 din lege	48
II. 2. Conținutul constitutiv al infracțiunilor prevăzute de art. 7 și 8 din lege	48
§ 1. Latura obiectivă	48
§ 2. Latura subiectivă	50
§ 3. Forme și modalități ale celor două infracțiuni	50
II. 3. Conținutul juridic al infracțiunii prevăzute de art. 10 din lege	51
II. 4. Conținutul constitutiv al infracțiunii prevăzute de art.10 din lege	52
§ 1. Latura obiectivă	52
§ 2. Latura subiectivă	52
§ 3. Forme și modalități ale infracțiunii de tănuire în sensul prevăzut de art. 10 din Legea nr. 39/2003	53
II. 5. Tratamentul sancționator	53
§ 1. Pedepsele la fiecare infracțiune: quantum, natura	53

CAPITOLUL IV. Protecția victimelor traficului de persoane (Elena Onu, Violeta Petrescu)	56
Secțiunea I: Categoriile de victime	56
I.1. Copiii – victime ale traficului de persoane	56
I.2. Femeile – victime ale traficului de persoane	58
I.3. Alte categorii de persoane – victime ale traficului de persoane	59
Secțiunea a II. Protecția judiciară a victimei	60
II.1. Drepturi și obligații procesuale	60
II.2. Măsuri de protecție speciale	61
Secțiunea III. Necesitatea acordării de compensații adecvate victimelor traficului de persoane	63
Secțiunea IV. Repatrierea victimelor	64
CAPITOLUL V. Psihologia victimei traficului de ființe umane (Cătălin Luca)	65
Secțiunea I. Perspectivă psihotraumatologică asupra victimelor traficului de ființe umane	65
I.1. Considerații generale	65
I.2. Sindromul de stres posttraumatic (SSPT)	67
§ 1. Reacții caracteristice ale SSPT	68
I.3. O perspectivă asupra simptomelor SSPT	70
§ 1. Anxietatea	70
§ 2. Disocierea	71
I.4. Trăsături asociate SSPT	72
I.5. Intervenția în situația de criză	76
I.6. Sindromul Stockholm	76
I.7. Modalități de a face față situațiilor traumatizante (stilul de coping)	77
Secțiunea II. Audierea victimei traficului de ființe umane	78
II.1. Aspecte ale primei întâlniri pentru audierea victimei	78
II.2. Regulile audierii	79
II.3. Pauzele din timpul interviului	79
II.4. Stilul audierii	79
II.5. Etapele audierii	80
ANEXA I Ancheta socială pentru un caz de trafic de persoane	84
ANEXA II Raport de evaluare psihosocială	86
CAPITOLUL VI. Aspecte privind instrumentarea infracțiunilor de trafic de ființe umane (Daniela Iovu)	88
Secțiunea I. Urmărirea penală	88
I. 1. Organele cu atribuții de urmarire penală	89
I. 2. Folosirea investigatorilor sub acoperire	91
I. 3. Supravegherea sistemelor de telecomunicații și informatice	94
Secțiunea II. Judecata	95
II. 1. Competența materială	96
II. 2. Excepție de la principiul publicității ședinței de judecată	98
II. 3. Persoanele chemate la desfășurarea judecății	98
Secțiunea III. Proceduri speciale	99
III.1. Confiscarea specială	100
III. 2. Cauze de nepedepsire	101
III. 3. Comparație între procedura specială și procedura comună	102
CAPITOLUL VII. Reguli derogatorii de ascultare și de protecție a victimelor – martor angajate în lupta contra traficului de persoane (Gheorghiuță Mateuț)	103

Secțiunea I. Dependența formării unui dosar penal de depozițiile victimei	103
Secțiunea II. Particularități de ascultare a victimelor traficului de persoane, care sunt folosite ca martori, după regulile dreptului anglo-saxon	108
Secțiunea III. Protecția procedurală și extraprocedurală a victimelor în timpul procesului	111

CAPITOLUL VIII. Aspecte controversate privind traficul de persoane în raport cu alte infracțiuni (Sofia Luca, Georgeta-Lăcrămioara Gafta)	115
Secțiunea I. Considerații generale	115
Secțiunea II. Proxenetismul în raport cu infracțiunile de trafic de persoane	116
Secțiunea III. Traficul de persoane și lipsirea de libertate în mod ilegal	119
Secțiunea IV. Prostituația în contextul infracțiunilor de trafic de persoane	121
Secțiunea V. Traficul de persoane și infracțiunile privind regimul frontierei de stat	122
Secțiunea VI. Traficul de persoane în raport cu alte categorii de infracțiuni	124
§ 1. Sclavia	125
§ 2. Munca forțată sau obligatorie	125
§ 3. Cerșetoria	126

CAPITOLUL IX. Cooperarea în prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (Aurel Dublea)	127
Secțiunea I. Cooperarea dintre instituțiile statului în prevenirea traficului de ființe umane	127
I.1. Forme ale cooperării interne	128
I.2. Planul național de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane	129
Secțiunea II. Forme de cooperare internațională în combaterea traficului de ființe umane	130
II.1. Forme de cooperare internațională	130
II.2. Comisia rogatorie internațională	132
ANEXA I	135

CAPITOLUL X. Politica europeană privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (Raluca - Alexandra Prună)	138
Secțiunea I. Cadrul instituțional și legislativ în domeniul Justiției și Afacerilor Interne	138
Secțiunea II. Instrumente legislative și cadrul instituțional la nivelul Uniunii Europene	140
Secțiunea III. Instrumente nelegislative. Documente de definire a unei politici europene în materia combaterii traficului de ființe umane	143
III.1. Parlamentul European	143
III.2. Comisia Europeană	144
III.3. Consiliul Uniunii Europene	146
III.4. Consiliul European	147
III.5. Alte măsuri la nivelul UE	149
Secțiunea IV. Acțiuni ale UE în contexte internaționale extinse	149
Secțiunea V. Concluzii și recomandări	150
ANEXA I – Extrase din acte adoptate în temeiul Titlului VI al Tratatului privind Uniunea Europeană	152
ANEXA II Decizia cadru a consiliului din 19 iulie 2002 privind combaterea traficului de ființe umane	153
ANEXA III Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane	158

CAPITOLUL XI. Aspecte de drept comparat (Radu Dimitrie Tarniceru)	174
1. Bosnia și herzegovina	174
2. Coreea de Nord	175
3. Filipine	175
4. Haiti	176
5. Honduras	177
6. Hong- Kong	177

7. India	178
8. Indonezia.....	180
9. Israel.....	181
10. Italia	181
11. Japonia	182
12. Liberia.....	183
13. Lituania	183
14. Macedonia.....	184
15. Maroc	184
16. Mexic	185
17. Republica Moldova.....	186
18. Pakistan.....	186
19. Polonia	187
20. Portugalia	188
21. Ungaria.....	189

Legea definește, în art. 2, expresia trafic de persoane („prin trafic de persoane se înțelege faptele prevăzute la art. 12 și 13”) și termenul exploatare (executarea unei munci sau îndeplinirea de servicii în mod forțat ori cu încălcarea normelor legale privind condițiile de muncă, salarizare, sănătate și securitate; ținerea în stare de sclavie sau alte procedee asemănătoare de lipsire de libertate ori de aservire; obligarea la practicarea prostituției, la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice sau alte forme de exploatare sexuală; prelevarea de organe; efectuarea unor alte asemenea activități prin care se încalcă drepturi și libertăți fundamentale ale omului).

II. 2. Aspecte comune infracțiunilor privind traficul de persoane

§ 1. Obiectul infracțiunilor

Obiectul ocrotirii penale îl constituie persoana fizică și atributele esențiale ale acesteia, traficul de ființe umane constituind o gravă încălcare a drepturilor fundamentale ale omului.

Obiectul juridic generic al infracțiunilor incriminate în Legea nr. 678/2001 îl reprezintă totalitatea relațiilor sociale care se formează și se dezvoltă în jurul valorilor sociale constituite din principalele atribute ale persoanei și anume viața, integritatea corporală, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea sexuală, onoarea și demnitatea.

Obiectul juridic special îl constituie relațiile sociale a căror formare, desfășurare și dezvoltare normală sunt condiționate de respectarea libertății de deplasare, de acțiune, de exprimare, de opțiune, de manifestare pe plan psihic a persoanei fizice, precum și a altor valori intrinseci ființei umane: viața, integritatea corporală, inviolabilitatea sexuală, siguranța, onoarea și demnitatea.

Obiectul material. Activitatea infracțională desfășurată de traficanți prin care se aduce atingere valorilor umane fundamentale vizează - în cazul infracțiunilor de trafic de ființe umane realizate prin acte de violență ori prin forme de constrângere care au avut repercusiuni asupra integrității fizice a persoanei traficate - corpul victimei în viață, fiind indiferent dacă acesta aparține unui nou-născut, copil, tânăr, adult, bătrân, ori unei persoane de sex masculin sau feminin.

§ 2. Subiecții infracțiunilor

Subiectul activ al infracțiunii de trafic de ființe umane poate fi orice persoană fizică care are vârsta cerută de lege, responsabilă și care în momentul săvârșirii faptei a dispus de libertatea de a hotărî și acționa¹⁵. Traficanții sunt atât bărbați, cât și femei.

În general, recrutorii sunt persoane tinere, îmbrăcate îngrijit și care fac o bună impresie, atât prin semnele exterioare ale bunăstării lor – vestimentație, mașină, telefon celular, etc. - cât și prin poveștile de succes pe care le vehiculează privind propria reușită ori a altor persoane care au plecat la muncă în străinătate, fiind cu atât mai convingători cu cât prezintă ca fiind foarte atractive condițiile de lucru: posturi în țări vest europene, foarte bine plătite și care nu necesită o calificare deosebită.

Femeile ca subiecți activi ai infracțiunii de trafic de ființe umane sunt de cele mai multe ori, prima verigă în lanțul de trafic și captează foarte ușor încrederea și interesul tinerelor, profitând de lipsa experienței lor de viață, de lipsa educației, de starea lor materială precară și naivitatea lor, prin prezentarea acelorași cazuri ale persoanelor care au fost plecate să lucreze în străinătate și s-au întors după o scurtă perioadă de timp cu sume mari de bani. De cele mai multe ori, femeile traficant au fost la rândul lor victime ale traficului, astfel încât cunosc foarte bine mecanismul de trafic și devin foarte experimentate în atragerea victimelor și plasarea lor în scopul exploatării. Uneori, femeile se ocupă de trafic de bună voie, datorită câștigurilor mari obținute, însă alteori desfășoară această activitate datorită presiunii exercitate asupra lor de către traficanții cărora le-au aparținut, în schimbul eliberării lor. În prezent se înregistrează o creștere a ponderii femeilor recrutor, ele desfășurând

¹⁵ A. Ungureanu, *Drept penal român, partea generală*, Ed. Lumina Lex, București, 1995, p. 76.

activități de traficare pe cont propriu ori în cadrul grupurilor criminale specializate în traficul de ființe umane.

Prin O.U.G. nr. 79/2005 s-a modificat conținutul art. 12 alin. (2) din Legea nr. 678/2001, prevăzându-se și o calitate specială pe care trebuie s-o întrunească subiectul activ al infracțiunii, respectiv cea de funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu. Necesitatea adoptării unei reglementări speciale privind subiectul calificat sau circumstanțiat de calitatea de funcționar public a apărut datorită faptului că, în numeroase cazuri activitatea infracțională desfășurată de traficanți a fost facilitată de reprezentanți ai autorităților publice, iar pe de altă parte, prin introducerea acestei circumstanțe agravante suplimentare celor deja instituite prin Legea nr. 678/2001- care se regăsește între agravantele enumerate de art. 24 din Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane, încheiată la Varșovia la 16 mai 2005 și semnată de România la aceeași dată - se realizează o armonizare a normelor interne cu legislația europeană existentă în materia traficului cu ființe umane.

Conform art. 147 C. pen., prin „funcționar public” se înțelege orice persoană care exercită permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost investită, o însărcinare de orice natură, retribuită sau nu, în serviciul unei unități dintre cele la care se referă art. 145.

Potrivit art. 145 C. pen., prin termenul „public” se înțelege tot ce privește autoritățile publice, instituțiile publice, instituțiile sau alte persoane juridice de interes public, administrarea, folosirea sau exploatarea bunurilor proprietate publică, serviciile de interes public, precum și bunurile de orice fel care, potrivit legii, sunt de interes public.

Prin prisma acestor dispoziții legale, din categoria subiecților activi ai infracțiunii de trafic, calificați de calitatea de funcționar public, pot face parte, cu titlu exemplificativ, lucrători vamali, ofițeri de poliție, persoane din aparatul administrativ.

Participația penală este posibilă în toate formele: coautorat, instigare, complicitate.

Coautoratul. În cele mai multe cazuri, traficul de ființe umane presupune desfășurarea unor activități specifice pe teritoriul statului de origine al victimelor (de ex. recrutarea, transportul, găzduirea), acțiuni continuate pe teritoriul statului de destinație cu cele de transferare, primire ori cazare, unde activitatea infracțională se poate finaliza ori poate continua pe teritoriul altor state, prin reluarea actelor de transport, transferare, primire ori adăpostire. În aceste circumstanțe, traficul dobândește un caracter transnațional și transfrontalier în realizarea căruia sunt implicate mai multe persoane cu roluri precis determinate și care, prin acțiuni simultane sau succesive, conlucrează nemijlocit la comiterea faptei.

Se constituie astfel rețele de trafic de persoane care sunt cel mai adesea grupuri bine organizate, în componența cărora intră recrutori, intermediari, transportatori, gazde și traficanții propriu-zisi, care cumpără pur și simplu victimele pentru a le exploata. Rețelele de trafic de persoane reprezintă grupări de interese care acționează după reguli stricte și după principiul maximizării profitului.

Datorită caracterului complex al infracțiunilor de trafic prevăzute în Legea nr. 678/2001, acțiunile coautorilor pot avea un caracter identic (de ex. două persoane recrutează mai multe tinere, prin înșelăciune, în scopul exploatării sexuale) sau diferit (de ex. o persoană recrutează victima minoră, altă persoană o transportă în țara de destinație, iar o a treia o transferă în vederea muncii forțate). O condiție de existență a coautoratului în cazul infracțiunilor de trafic de persoane și care derivă tot din natura lor complexă o constituie voința comună a coautorilor de a coopera la săvârșirea nemijlocită a acțiunilor specifice de traficare, în baza unei înțelegeri prealabile exprese sau tacite ori în baza unei înțelegeri survenite în timpul executării.

Prin efectuarea nemijlocită a uneia dintre acțiunile ce caracterizează traficul de ființe umane (recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea, găzduirea sau primirea unei persoane), fiecare participant își aduce contribuția sa directă la săvârșirea infracțiunii și va fi tras la răspundere penală în calitate de coautor, însă pentru forma agravată a infracțiunii de trafic de persoane, prevăzută de art. 12 alin. (2) lit. a din Legea nr. 678/2001.

Complicitatea la traficul de ființe umane se materializează în activitatea persoanei care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la realizarea infracțiunii de traficare, inclusiv prin promisiunea de a tăinuși bunurile provenite din săvârșirea faptei sau de a favoriza pe infractor, promisiune făcută anterior începerii executării sau în timpul realizării acesteia.

Complicele are o contribuție indirectă la săvârșirea actelor de traficare propriu-zisă, aportul său real și efectiv fiind folosit însă de autorul nemijlocit al faptei; în caz contrar, în ipoteza în care ajutorul

dat nu a servit comiterii infracțiunii, el nu poate avea o semnificație penală. Actele de complicitate pot consta într-un comportament pasiv ce favorizează săvârșirea infracțiunii, ori în acțiuni de ajutorare sau sprijinire cu caracter material sau moral, finalitatea lor fiind aceea de a ușura actele de executare ale autorului. Indiferent de natura actelor de înlesnire ori ajutorare efectuate, complicele trebuie să acționeze întotdeauna cu intenție, având reprezentare asupra caracterului ilicit al faptei săvârșite dar și asupra caracterului activității sale de participant.

Complicitatea la infracțiunea de trafic de ființe umane, se poate concretiza, de exemplu, în obținerea de informații cu privire la potențialele victime și furnizarea acestora către traficanți, atragerea victimei, procurarea actelor necesare pentru transportarea lor în țările de destinație, împiedicarea victimei de a se deplasa conform propriei voințe atunci când ea dorește aceasta, punerea la dispoziția traficantilor de autoturisme ori locuințe pentru găzduirea victimelor. Complicitatea poate consta în neîndeplinirea de către un funcționar public a unui act pe care era obligat să le îndeplinească, omisiunea respectivă constituindu-se într-o înlesnire sau într-un ajutor efectiv la săvârșirea acțiunii de traficare (de ex. controlul pașapoartelor la trecerea frontierei).

Instigarea la infracțiunile incriminate prin Legea nr. 678/2001 este posibilă și constă în activitatea unei persoane de a determina cu intenție pe o alta să efectueze una sau mai multe dintre acțiunile specifice traficului de ființe umane, respectiv recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea, găzduirea sau primirea unei persoane minore sau adulte, în scopul exploatării sale.

În concret, instigatorul ia cel dintâi hotărârea de a trafica o persoană, însă transferă această rezoluție infracțională unei alte persoane care o va prelua și va proceda la punerea ei în aplicare în calitate de autor, instigator sau complice.

În situația în care instigatorul își va continua acțiunea de stimulare morală și după ce autorul nemijlocit trece la executare, actele sale vor constitui o complicitate morală, iar dacă demersul instigatorului va fi urmat de acte de înlesnire ori întrajutorare, fapta sa îmbracă forma unei complicități materiale și, în cazul în care instigatorul va trece la executarea nemijlocită a infracțiunii alături de autorul material, activitatea sa se va completa și cu una de coautorat.

În toate aceste cazuri însă, activitățile de instigare, urmate de acțiuni de executare propriu-zisă ori acte de complicitate, vor atrage absorbirea formelor de participare penală în cea mai gravă dintre ele și aplicarea unei singure sancțiuni pentru aceasta, urmând a se ține seama la individualizarea judiciară a pedepsei și a modului de executare, de caracterul complex al activității desfășurate, de contribuția efectivă la comiterea faptei, precum și de pericolozitatea socială sporită pe care o prezintă acest participant.

Subiectul pasiv al infracțiunii

Conform dispozițiilor art. 12 și art. 13 din Lege., care descriu modalitățile de realizare a acțiunilor de traficare și formele de exploatare a victimelor, rezultă că **subiect pasiv al infracțiunii** este persoana împotriva căreia este îndreptată acțiunea infracțională a traficantilor și care poate fi un minor ori persoana adultă, indiferent dacă este femeie sau bărbat.

Legislația internațională (Convenția privind drepturile copilului, adoptată la 20 noiembrie 1989, la New-York, prin rezoluția Adunării Generale a Națiunilor Unite nr. 44/25 ratificată de România prin Legea nr. 18/1990¹⁶ și Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de ființe umane, în special a femeilor și copiilor, adițional la Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate) operează cu termenul de „copil” prin care se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani. Astfel, urmează a fi încadrate, potrivit art. 13 din Legea nr. 678/2001, acțiunile de traficare a ființelor umane (de sex feminin sau masculin) cu vârsta sub 18 ani.

În urma modificărilor aduse dispozițiilor art.13 alin. (1) din Legea nr. 678/2001 prin O.U.G. nr. 79/2005 s-a oferit o protecție juridică egală tuturor persoanelor sub 18 ani, victime ale traficului, indiferent dacă este vorba de un minor cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani ori de un minor care nu a împlinit vârsta de 15 ani, eliminându-se distincția existentă în reglementarea anterioară între aceste două categorii de subiecți pasivi ai infracțiunii, pentru care erau prevăzute pedepse cu închisoare într-un quantum diferit, respectiv de la 5 la 15 ani, dacă fapta a fost săvârșită asupra unei persoane care nu a împlinit vârsta de 15 ani și de la 3 la 12 ani dacă victima era o persoană cu vârsta cuprinsă între 15 și 18 ani.

¹⁶ M. Of. nr. 109 din 28 septembrie 1990

În raport de mijloacele de realizare a acțiunilor de traficare (amenințarea, violența sau alte forme de constrângere, răpirea, fraudă, înșelăciunea, abuzul de autoritate sau profitând de imposibilitatea victimei de a se apăra sau de a-și exprima voința, oferirea, darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane), latura subiectivă îmbracă forma de vinovăție a intenției indirecte.

În modalitățile normative agravate prevăzute în art. 12 alin. (3) și art. 13 alin. (4) din Legea nr. 678/2001, sub aspectul laturii subiective, infracțiunile se săvârșesc cu praeterintenție, făptuitorul acționând cu intenție directă calificată de scop în ceea ce privește acțiunile prin care se realizează traficul și din culpă cu privire la rezultatul mai grav survenit, respectiv moartea sau sinuciderea victimei, minore sau adulte.

În această situație, urmarea mai gravă se atribuie făptuitorului pe baza culpei dovedite și nu pe baza unei prezumții de culpă, astfel încât, dacă nu poate fi reținută culpa autorului în raport cu moartea victimei, acesta nu va răspunde pentru forma agravată a infracțiunii ci, după caz, pentru una dintre modalitățile tip, ori pentru celelalte variante agravate din conținutul legal al infracțiunilor.

Dacă însă se va reține și intenția făptuitorului de a provoca moartea sau sinuciderea victimei traficate, acesta va răspunde pentru infracțiunea de trafic de persoane în concurs cu cea de omor ori determinarea sau înlesnirea sinuciderii, după caz.

§ 4. Forme și modalități

Formele infracțiunilor de trafic de ființe umane.

Infracțiunile incriminate prin Legea nr. 678/2001 sunt infracțiuni comise, iar săvârșirea lor este susceptibilă de o desfășurare în timp.

Actele de pregătire ale traficului de persoane adulte sau minore constând în organizarea săvârșirii infracțiunilor prevăzute în art. 12 și 13 din Legea nr. 678/2001 au fost incriminate distinct, ca infracțiune autonomă, în art. 15 alin. (2) din Legea nr. 678/2001, datorită pericolozității deosebite pe care o prezintă tocmai pentru că acestea vizează infracțiuni grave, în sensul art. 2 alin. (1) lit. b din Legea nr. 39/2003.

Tentativa este posibilă la toate infracțiunile de trafic - cu excepția celei prevăzute de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 678/2001 și a variantelor normative agravate prevăzute în art. 12 alin. (3) și art. 13 alin. (4) din Legea nr. 678/2001, când faptele sunt săvârșite cu praeterintenție - și este pedepsită prin dispoziția cuprinsă în art. 15 alin. (1) din Legea nr. 678/2001.

Consumarea infracțiunilor incriminate prin dispozițiile Legii nr. 678/2001 în art. 12 și art. 13 are loc în momentul în care s-a executat cel puțin una dintre acțiunile de traficare ce compun elementul lor material și s-a produs urmarea imediată a infracțiunii, respectiv crearea stării de pericol.

Consumarea infracțiunii prevăzute în art. 15 alin. (2) din Legea nr. 678/2001 se realizează atunci când este finalizată activitatea de organizare ce constituie elementul material și se produce urmarea imediată, adică starea de pericol pentru relațiile sociale referitoare la atributele esențiale ale persoanei.

Epuizarea infracțiunilor de trafic are loc atunci când elementul material al laturii obiective se înfăptuiește prin acțiunile de transportare, transferare și cazare care, prin natura lor, au un caracter continuu și se prelungesc în timp, încetând odată cu sistarea activității infracționale.

În cazul modalităților prin care se realizează elementul material al infracțiunilor de trafic de persoane, făptuitorul poate efectua, în temeiul aceleiași rezoluții infracționale, mai multe acte de recrutare, transferare, cazare sau primire a unei persoane, situație în care infracțiunea dobândește o formă continuată, în sensul dispozițiilor art. 41 alin. (2) C. pen. și care se epuizează în momentul săvârșirii ultimului act în realizarea acestei rezoluții sau în momentul descoperirii infracțiunii.

În acest sens s-a pronunțat Curtea de Apel Iași prin decizia penală nr.119 din 6 aprilie 2004 prin care a admis apelul declarat de inculpata K.M. împotriva sentinței penale nr. 116 din 10 februarie 2004 a Tribunalului Iași prin care s-a dispus condamnarea inculpatei K.M. pentru săvârșirea a 5 infracțiuni de trafic de persoane prevăzute de art. 12 alin. (1) din Legea nr. 678/2001 și confiscarea echivalentului în lei a sumei de 34.250 Euro, instanța reținând următoarea situație de fapt:

transportabile decât o cantitate oarecare de cocaină sau heroină, iar o femeie poate fi vândută și revândută de mai multe ori, pe când drogurile pot fi vândute numai o singură dată. Pe de altă parte, controlul deținut asupra unei femei reprezintă o sursă de venit sigură și pe termen lung.

Exploatarea sexuală a persoanei presupune obținerea în mod abuziv de către traficant a unui profit material sau de altă natură prin obligarea unei alte persoane la practicarea prostituției sau a altor activități ori servicii sexuale.

De regulă, femeile tinere sunt ademenite peste hotare cu promisiuni de a fi angajate în slujbe de chelnerițe, menajere sau dansatoare, însă odată ajunse la destinația finală, sunt obligate să se prostitueze, fiind vândute uneori de câteva ori. De cele mai multe ori, victimele sunt deposedate de acte, sunt plasate într-un mediu de izolare fizică și socială unde sunt supuse în mod sistematic abuzului și degradării umane. Metodele de intimidare și umilire sunt din cele mai diverse și mai crude, incluzând violul, tortura, amenințările cu moartea, bătăile, captivitatea, foamea. Supuse acestui regim de exploatare, victimele sunt vândute în mai multe rânduri, astfel devenind sclave.

Exploatarea sexuală se desfășoară în spațiile controlate de traficanți, în baruri, cluburi de noapte, hoteluri, saloane de masaj ori locuințele unde sunt ținute victimele care sunt permanent supravegheate.

Scopul traficantilor este de a obține sume cât mai mari de bani din exploatarea victimelor pe o perioadă cât mai îndelungată de timp.

Obligarea la practicarea prostituției constituie forma de exploatare cel mai des întâlnită și presupune constrângerea victimelor traficului să întrețină relații sexuale cu alte persoane, în scopul obținerii de avantaje materiale pentru traficant.

Prostituția presupune oferirea de bună voie de către o persoană a serviciilor sexuale pentru a-și procura mijloacele de existență, însă traficul de ființe umane în scopul exploatării prin obligarea la practicarea prostituției constă în aceea că victimele mai întâi sunt recrutate prin diverse mijloace de către traficanți – manipulare, violență, înșelăciune sau răpire - după care sunt vândute și forțate de cei în stăpânirea cărora intră să presteze servicii sexuale.

Victima este într-o țară străină, izolată, aflându-se în imposibilitatea de a comunica cu cei apropiați, fără documente de identitate care i-au fost luate de către traficanți, este dezorientată datorită schimbărilor permanente de adrese sau de localitate, este supusă unor abuzuri fizice și sexuale repetate, nu poate cere ajutorul poliției pentru că se teme de consecințe, este obligată să ofere servicii sexuale periculoase, riscă să se îmbolnăvească lucrând zilnic cu un număr mare de ore, este în imposibilitate de a alege identitatea, numărul de „clienți” ori tipul de activitate sexuală și este supusă unui regim de amenințări și represalii îndreptate împotriva ei sau familiei ei, situație în care în foarte puține cazuri victima încearcă să evadeze.

Victima sau victimele - femei, bărbați și copii – sunt practic înrobite și transformate în obiecte sexuale, aflate la bunul plac al exploatatorilor traficanți care, prin metodele de constrângere dintre cele mai diverse, incluzând violența fizică și verbală, șantajul, teroarea psihică, le umilesc și le depersonalizează.

De exemplu, în unele cazuri, pentru a determina anumite persoane minore să practice prostituția, traficanții le-au atras în anumite locații (apartamente sau camere de hotel) unde le-au constrâns să întrețină raporturi sexuale urmate de acte de perversiune, context în care acestea erau fotografiate sau filmate, apoi amenințate cu difuzarea imaginilor pe Internet ori prezentarea lor părinților sau în școlile unde victimele erau eleve.

Alteori, unele femei sunt convinse de către traficanți să plece în străinătate pentru a lucra ca prostituate, primind asigurări că vor fi bine plătite, astfel încât pleacă de bună voie, însă chiar dacă ele conștientizează pentru ce tip de activități vor fi angajate, respectiv prostituția, nu este exclus să devină victime ale traficului, deoarece, chiar dacă sunt la curent cu natura lucrului, ar putea fi induse în eroare (prin înșelăciune, impunere, etc.) cu privire la condițiile de lucru.

Obligarea la reprezentări pornografice în vederea producerii și difuzării de materiale pornografice constituie o altă formă de exploatare sexuală și constă în determinarea prin constrângere a victimei să participe la crearea produselor pornografice (filme, casete video, reviste, fotografii, imagini computerizate) prin adoptarea unui comportament sexual explicit, real sau simulat.

Uneori, victimele sunt forțate să participe la ședințe foto și de înregistrări video cu conținut pornografic, după ce în prealabil au fost selectate de către clienți pe baza fotografiilor din albumele de prezentare a ofertelor anume pregătite de traficanți în acest scop.

Legea nr. 196 din 13 mai 2003 privind prevenirea și combaterea pornografiei³¹ definește în art. 2 înțelesul termenilor de pornografie, acte cu caracter obscen și materiale cu caracter obscen, conținutul textului de lege enunțat fiind următorul:

„(1) În sensul prezentei legi, prin pornografie se înțelege actele cu caracter obscen, precum și materialele care reproduc sau difuzează asemenea acte.

(2) Prin acte cu caracter obscen se înțelege gesturi sau comportamente sexuale explicite, săvârșite individual sau în grup, imagini, sunete ori cuvinte care prin semnificația lor aduc ofensă la putoare, precum și orice alte forme de manifestare indecentă privind viața sexuală, dacă se săvârșesc în public.

(3) Prin materiale cu caracter obscen se înțelege obiecte, gravuri, fotografii, holograme, desene, scrieri, imprimate, embleme, publicații, filme, înregistrări video și audio, spoturi publicitare, programe și aplicații informatice, piese muzicale, precum și orice alte forme de exprimare care prezintă explicit sau sugerează o activitate sexuală.”

Protocolul facultativ al Convenției cu privire la drepturile copilului, privind vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, semnat de România la 25.09.2001 și ratificat prin Legea nr. 470/2001³² definește termenii de prostituția copiilor și pornografia infantilă, astfel:

„- prostituția copiilor reprezintă folosirea copiilor pentru activități sexuale, contra cost sau contra oricăror alte avantaje materiale;

- pornografia infantilă înseamnă orice reprezentare, prin orice mijloace, a copiilor angajați într-o activitate sexuală explicită, reală ori simulată, sau orice altă expunere a organelor sexuale ale copiilor, în principal în scopuri sexuale.”

Prin obligarea persoanelor traficate la reprezentări pornografice sunt încălcate implicit și prevederile legale anterior menționate, situație în care, dacă activitatea infracțională desfășurată de traficanți se circumscrie conținutului constitutiv al infracțiunilor incriminate în aceste acte normative, ei vor răspunde penal și pentru aceste fapte.

d) prelevarea de organe;

Această formă de exploatare presupune ca traficanții să-și dirijeze acțiunile în scopul atragerii victimelor prin diferite promisiuni ori sub diferite pretexte în țara de destinație și obligarea lor prin diverse metode coercitive să consimtă să-și doneze unele organe.

Victimelor – vulnerabile din punct de vedere economic și social datorită nivelului scăzut al educației, sărăciei, dorinței de a avea o viață mai bună și un loc de muncă în afara țării, lipsei oricărei informații cu privire la condițiile pentru angajarea în străinătate - li se promite de către traficanți un loc de muncă în străinătate, în condiții mai mult decât avantajoase. Pentru a le capta încrederea, acesta își oferă sprijinul și se ocupă de efectuarea deplasării în țara de destinație, plătiind eventual cheltuielile ocazionate, precum și de trecerea frontierei care multe ori are loc ilegal. Odată ajunse în străinătate, victimelor li se spune doar în ultimul moment că trebuie să renunțe la un organ, în cele mai multe cazuri la un rinichi, iar în caz de refuz sunt amenințate că vor fi lăsate în stradă fără documente, fără bani, pentru a fi prinse de poliție, circumstanțe în care, într-o țară străină a cărei limbă nu o cunosc, fără acte de identitate, lipsite de resurse financiare, acestea cedează presiunii și acceptă să-și doneze organele.

Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 2 din 8 ianuarie 1998 privind prelevarea și transplantul de țesuturi și organe umane³³, prin prelevare se înțelege recoltarea de țesuturi și/sau organe umane sănătoase, morfologic și funcțional, în vederea realizării unui transplant, iar în alineatul 3 al aceluiași articol se arată că prin transplant de țesuturi și/sau organe umane se înțelege acea activitate medicală complexă care, în scop terapeutic, înlocuiește țesuturi și/sau organe umane compromise, morfologic și funcțional, din corpul unui subiect uman cu alte structuri similare, dovedite ca fiind sănătoase.

Articolul 2 prevede că prelevarea și transplantul de țesuturi și organe umane nu pot face obiectul vreunei tranzacții, iar prelevarea și transplantul de țesuturi și organe ca urmare a exercitării unei constrângeri de natură fizică sau morală asupra unei persoane fizice sunt interzise.

Prin traficul persoanelor în scopul prelevării organelor sau țesuturilor umane, se încalcă implicit și aceste dispoziții legale, aducându-se atingere și altor valori sociale ocrotite de legea penală.

³¹ M. Of. nr. 342 din 20 mai 2003

³² M. Of. nr. 601 din 25 septembrie 2001

³³ M. Of. nr. 8 din 13 ianuarie 1988

Participația penală este posibilă în toate formele: coautorat, instigare, complicitate.

Subiectul pasiv al infracțiunii prevăzute în art. 18 este de asemenea unul circumstanțiat, datorită vârstei persoanei care este implicată în realizarea reprezentărilor cu caracter pornografic și care este un minor.

I.3. Latura obiectivă

Infracțiunile în legătură cu traficul de persoane pot fi săvârșite numai prin fapte comise (acțiuni) care trebuie să aibă ca urmare socialmente periculoasă punerea în pericol a atributelor fundamentale ale persoanei care este supusă traficului prin perpetuarea stării în care se află aceasta și crearea condițiilor favorabile pentru menținerea acestei stări, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 17, iar în ceea ce privește infracțiunea prevăzută în art. 18 din Legea nr. 678/2001, urmarea imediată constă în starea de pericol creată pentru normala dezvoltare fizică și psihică a oricărui minor, în toate situațiile trebuind să existe un raport de cauzalitate între acțiunea făptuitorului și rezultatul acesteia.

Elementul material al acestor infracțiuni se realizează prin modalități alternative, constând, în cazul infracțiunii reglementate de art. 17, în următoarele acțiuni:

- a determina intrarea sau rămânerea pe teritoriul țării a unei persoane care nu este cetățean român, supusă traficului de persoane, ceea ce presupune ca făptuitorul să provoace, să influențeze, să condiționeze acțiunile subiectului pasiv legate de trecerea frontierei de stat a României ori de șederea lui pe teritoriul acestui stat;
- a permite intrarea sau rămânerea pe teritoriul țării a unei persoane care nu este cetățean român, supusă traficului de persoane, ceea ce înseamnă a lăsa, a accepta, a îngădui ca subiectul pasiv, victimă a traficului, să treacă în condiții nelegale granița și să ajungă în România, ori, odată aflată pe teritoriul ei, să rămână în continuare, toate aceste activități infracționale având drept scop facilitarea traficării acelei persoane.

În toate modalitățile reglementate în art. 17 Legea nr. 678/2001 este necesar ca făptuitorul să cunoască faptul că persoana vizată prin actele de executare este supusă traficului de persoane, în absența acestei cerințe fiind exclusă reținerea acestei infracțiuni.

Pentru existența infracțiunii este necesar ca acțiunile să fie realizate prin folosirea față de subiectul pasiv - persoana care nu este cetățean român, supusă traficului de persoane în sensul Legii 678/2001 – a unor mijloace cu caracter alternativ, dintre care unele se regăsesc și în conținutul constitutiv al infracțiunii de trafic de persoane – violența, amenințările ori altă formă de constrângere – la care se adaugă mijloacele frauduloase și abuzarea de către făptuitor de starea de vulnerabilitate a victimei, determinată de anumite circumstanțe speciale (situația sa ilegală ori precară de intrare sau ședere în țară, sarcina, o boală, o infirmitate ori o deficiență, fizică sau mintală) .

Acțiunile ce caracterizează elementul material al infracțiunii prevăzute în art. 18 se referă la expunerea, vânzarea, răspândirea, închirierea, distribuirea, confecționarea, producerea, transmiterea, oferirea, punerea la dispoziție ori deținerea în vederea răspândirii de obiecte, filme, fotografii, diapozitive, embleme sau alte suporturi vizuale, care reprezintă poziții ori acte sexuale cu caracter pornografic, ce prezintă sau implică minori care nu au împlinit vârsta de 18 ani.

A expune înseamnă a prezenta, a înfățișa, a arăta materialele cu caracter obscen vizând minori, iar a vinde aceste materiale presupune comercializarea lor, înstrăinarea în schimbul obținerii unui profit.

A răspândi materialele enumerate în art. 17 semnifică propagarea, difuzarea, împrăștierea acestora, iar închirierea lor se referă la acțiunea de a le da ori a le lua în folosință temporară, în schimbul unei chirii.

Distribuirea materialelor care conțin reprezentări cu caracter pornografic în care sunt implicați minori presupune împărțirea lor în mai multe locuri sau la mai multe persoane.

A confecționa materialele cu caracter obscen vizând minori înseamnă a le fabrica, a le crea, a le elabora, a le realiza, iar a le produce în alt mod presupune folosirea în scopul obținerii lor a unor procedee diferite de cele care caracterizează confecționarea, de ex. fotocopierea.

A transmite materialele cu conținut pornografic în care sunt implicați minori semnifică trecerea lor de la o persoană la alta, a le oferi înseamnă a le da altor persoane cu titlu gratuit ori a propune

acestora să le achiziționeze, iar a le pune la dispoziție presupune lăsarea temporară a respectivelor materiale altei persoane.

A deține materiale cu caracter obscen înseamnă primirea și păstrarea acestora, indiferent dacă deținătorului i-au fost încredințate spre păstrare și le deține pentru o altă persoană, sau pentru sine. Pentru a fi reținută această modalitate de realizare a elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 17, trebuie să fie îndeplinită și condiția ca deținerea să fie săvârșită în vederea răspândirii materialelor cu conținut pornografic în care sunt implicați minori, neîntrunirea acestei cerințe înlăturând caracterul infracțional al faptei de deținere.

Pentru existența elementului material al infracțiunilor în legătură cu traficul de persoane este suficientă săvârșirea uneia dintre aceste acțiuni, iar dacă făptuitorul a efectuat mai multe dintre aceste activități, fapta constituie o singură infracțiune și nu un concurs de infracțiuni.

I.4. Latura subiectivă a infracțiunilor în legătură cu traficul de persoane se caracterizează numai prin forma de vinovăție a intenției, deoarece, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 17 din Legea nr. 678/2001 făptuitorul acționează „cu știință”, având reprezentare asupra faptei sale, a modului de realizare și a rezultatului socialmente periculos, pe care îl urmărește (intenție directă) sau a cărui producere o acceptă (intenție indirectă).

Săvârșirea din culpă a acțiunilor prin care se realizează elementul material al infracțiunii prevăzute în art. 18 nu se pedepsește, întrucât, potrivit art. 19 C. pen., când fapta incriminată constă într-o acțiune, săvârșirea ei din culpă se sancționează numai dacă legea prevede aceasta.

Existența elementului subiectiv al acestei infracțiuni presupune cunoașterea de către făptuitor a faptului că materialele cu caracter pornografic prezintă sau implică minori, cunoaștere ce permite făptuitorului să prevadă rezultatul acțiunii sale, în caz contrar fapta sa reprezentând, după caz, o altă infracțiune (de ex. infracțiunea de răspândire de materiale obscene, prevăzută de art. 325 C. pen.).

I.5. Forme și modalități ale celor două infracțiuni

§ 1. Forme

a) Actele preparatorii și tentativa: Infracțiunile în legătură cu traficul de persoane sunt infracțiuni comise și de intenție și sunt susceptibile de o desfășurare în timp a activității ilicite, putând trece prin faza actelor de pregătire și a tentativei, care nu sunt însă incriminate.

b) Consumarea: cele două infracțiuni se consumă în momentul săvârșirii vreunora dintre acțiunile care pot constitui elementul material al acesteia, moment în care apare starea de pericol ce constituie urmarea imediată.

c) Epuizarea: infracțiunea de pornografie infantilă prevăzută de art. 18 din Legea nr. 678/2001 are uneori caracter de infracțiune continuă (de ex. atunci când se realizează prin acțiunea de deținere), iar alteori poate fi săvârșită în forma continuată, fiind posibilă deci la această infracțiune și o fază a epuizării.

§ 2. Modalități

În afară de modalitățile normative corespunzătoare incriminării alternative din art. 17 și 18 (acțiunile de a determina sau de a permite intrarea sau rămânerea pe teritoriul țării a unei persoane care nu este cetățean român, supusă traficului de persoane ori cele ce caracterizează elementul material al infracțiunii de pornografie infantilă), săvârșirea infracțiunilor în legătură cu traficul de persoane mai poate prezenta și unele modalități faptice în raport de natura mijlocului utilizat de făptuitor în cazul infracțiunii prevăzute în art. 17 –manopere frauduloase, violență, amenințare, alte forme de constrângere – ori de situația în care se găsește subiectul pasiv, sau în funcție de felul materialelor care conțin reprezentări cu caracter pornografic în care sunt implicați minori, în cazul pornografiei infantile.

I. 6. Tratamentul sancționator

Infracțiunea prevăzută de art. 17 din Legea nr. 678/2001, săvârșită în modalitățile alineatului 1, se sancționează cu pedeapsa prevăzută pentru infracțiunea de trafic de persoane. În conformitate cu

la indisponibilizarea acestora, în cursul urmăririi penale, iar mai apoi, în faza judecătii, la confiscarea acestora, conform art.19 din Legea nr. 678/2001.

III. 2. Cauze de nepedepsire

În art.20 din Legea nr. 678/2001 astfel cum a fost modificată prin O.U. 79/14 iulie 2005 legiuitorul a instituit o cauză de nepedepsire a persoanei supusă traficului de persoane care a săvârșit infracțiunile de prostituție prevăzută de art.328 C. pen. și de cerșetorie prevăzute de art. 326 C. pen.

Astfel, această persoană nu se pedepsește, dacă mai înainte de a se fi început urmărirea penală pentru infracțiunea de trafic de persoane încunoștințează autoritățile despre aceasta sau dacă, după ce a început urmărirea penală, înlesnește arestarea făptuitorilor.

Legea a conferit acestor împrejurări caracterul unor cauze de nepedepsire, întrucât ele caracterizează într-un anumit fel persoana făptuitorului. Astfel, știut fiind că principala rațiune pentru care sunt traficate persoanele este cea în scopul exploatării lor de natură materială, sexuală, activități care aduc profituri substanțiale, atitudinii acestor persoane de a înlesni descoperirea rețelelor de traficanți și arestarea acestora, legiuitorul i-a atribuit un efect de înlăturare a răspunderii penale pentru infracțiunea de prostituție.

Fiind interesat de apararea integrității valorilor sociale, legiuitorul a apreciat că acordarea impunității persoanei care a săvârșit infracțiunea de prostituție sau de cerșetorie în condiții atipice, de exploatare, după ce a fost traficată și, deci, stimularea acesteia pentru a încunoștința autoritățile sau pentru înlesnirea arestării traficanților este mai importantă și folositoare decât angajarea răspunderii penale pentru infracțiunea de prostituție sau cerșetorie.

Această atitudine a victimei infracțiunii de trafic de persoane și implicit a autorilor infracțiunilor de prostituție și cerșetorie trebuie să se manifeste mai înainte de a se fi început urmărirea penală sau dacă, după ce a început urmărirea penală ori după ce au fost descoperiți făptuitorii, înlesnește arestarea acestora.

Reglementarea din art.20 din Legea nr. 678/2001 nu constituie o cauză de înlăturare a caracterului penal al faptei, cum sunt cele prevăzute în art.44 și următoarele din C. pen. „prin intervenția cărora se înlătură o trăsătură esențială a infracțiunii și, pe cale de consecință caracterul infracțional al faptei”⁸⁵.

În acest caz, fapta întrunește toate trăsăturile esențiale ale infracțiunii de prostituție, putând constitui temei al răspunderii penale, fiind o faptă consumată, însă legiuitorul a atribuit poziției făptuitorului în raport cu infracțiunea de trafic de persoane caracterul unei cauze de nepedepsire.

Încunoștințarea făcută în condițiile art. 20 alin.(1) din Legea nr. 678/2001 constituie un caz special de împiedicare a exercitării acțiunii penale, într-o situație restrânsă și cu valabilitate doar pentru infracțiunile de prostituție și cerșetorie.

Temeiul legal al soluției de neurmărire penală într-o asemenea situație este art. 10 lit.f) C. proc. pen., care, în teza finală arată că acțiunea penală nu poate fi pusă în mișcare sau exercitată când lipsește o altă condiție necesară pentru punerea în mișcare a acțiunii penale, aceasta fiind o formulare care include cazurile speciale de tipul celui dezbătut.

Cât privește „autoritățile competente” care trebuie încunoștințate, apreciem că această noțiune trebuie interpretată restrictiv, în sensul excluderii altor organe de urmărire penală sau de cercetare penală care nu sunt competente pentru urmărirea penală a infracțiunilor de trafic de persoane. Așadar, pentru ca prevederile art. 20 alin.(1) din Legea nr. 678/2001 să fie aplicabile, este necesar ca înștiințarea să fie făcută înainte de sesizarea organelor Direcției, competente să efectueze urmărirea penală în cazul infracțiunilor de trafic de persoane, sau, după ce urmărirea penală a început, autorul infracțiunii de prostituție sau de cerșetorie să înlesnească arestarea făptuitorilor.

Legiuitorul nu precizează care sunt modalitățile concrete în care persoana în cauză poate înlesni arestarea făptuitorilor, astfel încât, orice informație utilă, de natură a duce la arestarea făptuitorilor, are relevanță sub aspectul neangajării răspunderii penale a denunțatorului.

Pentru justificarea acestei cauze de nepedepsire apreciem că s-a avut în vedere prevenirea săvârșirii infracțiunilor de trafic de persoane, a constituirii rețelelor de traficanți, prin crearea, pentru cel tentat să o săvârșească, a temerii că va fi denunțat, precum și faptul că denunțatorul regretă

⁸⁵ M.Zolyneak, *Drept penal*, vol. II, editura Fundația Chemarea, Iași, 1993, p. 338.

săvârșirea infracțiunii de prostituție sau de cerșetorie, și nu prezintă, sub raportul persoanei sale, un pericol social accentuat.

Aceste măsuri sunt posibile tocmai datorită faptului că infracțiunile de prostituție și cerșetorie săvârșite ca urmare a exploatarei unei persoane sunt corelative cu infracțiunea de trafic de persoane, între traficanți și victimă stabilindu-se o legătură ocultă, pe care cauza de impunitate o subminează chiar din interior, facilitând aducerea ei la cunoștința organelor judiciare.

În alin.(2) al art. 20 din Legea nr. 678/2001, astfel cum a fost modificat prin O.U. 79/14 iulie 2005 a fost instituită o cauză de reducere a pedepsei pentru persoana care a comis una dintre infracțiunile prevăzute de Legea nr. 678/2001 și care, în timpul urmăririi penale, denunță și facilitează identificarea și tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit infracțiuni prevăzute de această lege.

Aceste persoane care cooperează cu organele de anchetă și oferă informații relevante pentru descoperirea altor autori ai infracțiunilor de trafic de persoane, sau membrii ai rețelelor constituite, beneficiază de înjumătățirea pedepsei prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită.

Aceleași considerente avute în vedere la adoptarea reglementării prevăzute de aliniatul precedent, au stat și la baza acestor prevederi legale, în sensul că importanța valorilor sociale lezate prin săvârșirea infracțiunilor de trafic de persoane, reclamă cu stringență măsuri de politică penală menite să conducă la eradicarea fenomenului infracțional care a cunoscut o recrudescență în ultima perioadă.

Denunțarea despre care se face vorbire în text, constă în sesizarea organelor de urmărire penală pe calea unui denunț, care, conform prevederilor art.223 C. proc. pen. constă în încunoștințarea făcută unei organizații din cele prevăzute de art.145 C. pen. , despre săvârșirea unei infracțiuni.

Denunțul nu trebuie să corespundă unor anumite condiții de formă, dar, conform prevederilor art.223 alin.(2) C. proc. pen. trebuie să conțină aceleași date ca și plângerea, ale cărei elemente de conținut sunt enumerate în art.222 C. proc. pen.

Din interpretarea coroborată a acestor texte, rezultă că este necesar ca denunțul să cuprindă date privind persoana denunțătorului (nume, prenume, calitate, domiciliul), fapta denunțată (descrierea faptei care formează obiectul sesizării), făptuitorul (indicarea autorului sau a participantului la săvârșirea unei infracțiuni de trafic de persoane), precum și date privind mijloacele de probă.

Considerăm că răspunderea penală a autorului unei infracțiuni de trafic de persoane, respectiv pedeapsa aplicabilă va putea fi înjumătățită și în situația în care denunțului îi lipsesc unele elemente, de esența acestuia fiind intenția neechivocă de a sesiza autoritățile competente de săvârșirea unei infracțiuni de trafic de persoane.

O altă condiție pentru ca această cauză de reducere a pedepsei, prevăzută de art.20 alin(2) să funcționeze, este aceea ca încunoștințarea și activitatea concretă de facilitare a identificare a altor persoane care au săvârșit infracțiuni similare, să aibă loc în timpul urmăririi penale, deci după ce organele de urmărire penală au fost sesizate pentru săvârșirea unei infracțiuni de trafic de persoane. Concomitent cu denunțul, persoana în cauză trebuie să întreprindă demersuri în scopul identificării și angajării răspunderii penale a altor persoane, pentru infracțiunea de trafic de persoane.

III. 3. Comparație între procedura specială și procedura comună

O analiză comparativă între normele speciale instituite prin Legea nr. 678/2001 și normele generale trebuie să aibă ca punct de plecare principiile fundamentale potrivit cărora este organizat sistemul judiciar și se desfășoară activitatea procesual penală⁸⁶.

Se constată astfel că instrumentarea cauzelor având ca obiect infracțiunile de trafic de persoane este guvernată în cea mai mare parte de sistemul principiilor procesual penale și anume: legalitatea, oficialitatea, aflarea adevărului, rolul activ al instanței de judecată, garantarea libertății, garantarea dreptului la apărare și folosirea limbii materne.

Instituirea unor proceduri speciale prin art.21-25 din Legea nr. 678/2001 nu neagă existența și aplicabilitatea principiilor generale, ci asigură o protecție sporită anumitor categorii de victime.

Astfel, din prevederea potrivit căreia urmărirea penală pentru infracțiunile de trafic de persoane se efectuează în mod obligatoriu de către procuror, iar judecata în primă instanță se face de

⁸⁶ N. Volonciu, *Drept procesual penal*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972, p.4.

către tribunal, s-ar putea deduce că principiul egalității persoanelor în fața legii nu s-ar aplica integral, în toate procesele.

În realitate, existența unei competențe materiale speciale în legătură cu anumite categorii de infracțiuni nu infirmă acest principiu, întrucât, potrivit art 209 alin.(3) C. proc. pen. procurorul efectuează personal urmărirea penală, în mod obligatoriu și în cazul altor infracțiuni date prin lege în competența sa, iar conform art.27 pct 1 lit.b) C. proc. pen. tribunalul judecă în primă instanță și alte infracțiuni date prin lege în competența sa.

Dispozițiile speciale care reglementează supravegherea sistemelor de telecomunicații ori informatice ar putea fi aparent criticate ca încălcând principiul respectării vieții intime, familiale și private, în cadrul căruia, un aspect esențial este și inviolabilitatea secretului corespondenței.

Art.28 din Constituție prevede că secretul scrisorilor, telegramelor, al altor trimiteri poștale, al convorbirilor telefonice și al celorlalte mijloace legale de comunicare este inviolabil, însă derogările de la asigurarea acestei inviolabilități sunt riguros reglementate atât de Codul penal, cât și de Legea nr. 678/2001 pentru a răspunde exigențelor apărării siguranței naționale sau a ordinii publice, a înlăturării unei primejdii privind viața, integritatea fizică sau bunurile unei persoane.

De altfel, plasarea declanșării acestei proceduri judiciare sub controlul judecătorului constituie o garanție privind respectarea acestui principiu, pentru a feri individul împotriva amestecului arbitrar al puterii publice în viața sa privată sau de familie.

Recunoscând importanța folosirii interceptării convorbirilor în culegerea unor probe substanțiale, suntem de părere că aceste metode nu trebuie privite ca fiind un remediu pentru toate problemele unei anchete și nu constituie singurul mod în care pot fi obținute probele.

Ar fi greșit să se pornească de la premisa că prin supravegherea tehnică este imposibil să nu se obțină probe, întrucât anchetatorul trebuie să folosească toate procedeele de investigare prevăzute de legea de procedură penală, în vederea susținerii acuzației.

BIBLIOGRAFIE

Basarab, M., *Drept procesual penal*, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, Facultatea de Drept, Vol II, 1973

Neagu, I., *Drept procesual penal-Tratat*, Global Lex, București, 2002

Mateuș, G., *Protecția martorilor*, Lumina Lex, București, 2003

Theodoru, G., Gr., Plaieșu, T., *Drept procesual penal, partea specială*, Universitatea „Al.I.Cuza”, Iași, 1987

Hărăstășanu, A., *Investigatorul sub acoperire*, Revista Dreptul, nr. 5/2004

Voica, D., *Investigatorul sub acoperire, o nouă instituție a dreptului procesual penal român*, Revista Dreptul, nr. 5/2004

Zolyneak, M., *Drept penal*, vol.II, Editura Fundației Chemarea, Iași, 1993

Volonciu, N., *Drept procesual penal*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1972

CAPITOLUL VII. REGULI DEROGATORII DE ASCULTARE ȘI DE PROTECȚIE A VICTIMELOR – MARTOR ANGAJATE ÎN LUPTA CONTRA TRAFICULUI DE PERSOANE

Secțiunea I. Dependența formării unui dosar penal de depozițiile victimei

Având în vedere caracterul clandestin, în general, al infracțiunilor de trafic de persoane, în decursul procesului de trafic, privit prin prisma elementelor constitutive ale infracțiunilor, conform normelor de

Traficul de migranți înseamnă, în principal, deplasarea organizată a unor persoane, în scopul obținerii unui profit.

Diferența dintre traficul de ființe umane și introducerea ilegală de persoane rezidă într-o caracteristică specifică traficului și anume folosirea forței, folosirea constrângerii și/sau a înșelăciunii, în scopul exploatării victimelor¹⁴³.

Câteodată, elementele specifice care deosebesc traficul de persoane de introducerea ilegală a migranților sunt evidente, altele însă, sunt greu de dovedit, fără efectuarea unor investigații aprofundate.

Necesitatea diferențierii se impune pentru a evita ca victimele traficate, care au fost supuse, cel mai probabil, unor abuzuri înjositoare și ale căror drepturi au fost grav încălcate, să fie confundate cu migranții care, din motive economice, au fost introduși ilegal în țara de destinație sau au trecut frontiera pe cont propriu, urmând a fi deportați ca atare¹⁴⁴.

În acest context, victimele traficate nu ar fi recunoscute ca victime ale violenței, încălcându-se astfel drepturile acestora la siguranță, redresare, sănătate și sprijin din partea instituțiilor societății civile care au responsabilitatea de a proteja indivizii foarte vulnerabili și de a-i pedepsi pe cei care îi abuzează și exploatează.

Diferența dintre traficul de persoane și introducerea ilegală a migranților a fost stabilită pentru prima dată în Convenția O.N.U. împotriva criminalității transnaționale organizate și cele două Protocoale privind traficul de persoane și contrabanda cu migranți¹⁴⁵.

În România, în art. 70 din O.U.G. nr. 105 din 27 iunie 2001 privind frontiera de stat a României (M.Of. nr. 352 din 30 iunie 2001), modificată și completată prin Legea nr. 243 din 29 aprilie 2002 (M.Of. nr. 302 din 8 mai 2002) și prin Legea nr. 39 din 21 ianuarie 2003 (M. Of. nr. 50 din 29 ianuarie 2003), citată în continuare O.U.G. nr. 105/2001 se statuează că „intrarea sau ieșirea din țară, prin trecerea ilegală a frontierei de stat, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 2 ani.”

Dacă fapta prevăzută în alineatul (1) a fost săvârșită în scopul sustragerii de la executarea unei pedepse, fapta se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani.

Potrivit art. 71 din O.U.G. nr. 105/2001 „Racolarea, îndrumarea sau călăuzirea uneia sau mai multor persoane în scopul trecerii frauduloase a frontierei de stat, precum și organizarea acestor activități constituie infracțiunea de trafic de migranți și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani”.

Conform alineatului 2, dacă fapta prevăzută la alin.(1) este de natură a pune în pericol viața sau securitatea migranților ori a-i supune pe aceștia unui tratament inuman sau degradant, pedeapsa este de la 5 la 10 ani.

Dacă fapta prevăzută la alin. (2) a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 10 la 20 de ani.

Prin art. 2 din O.U.G. nr. 112 din 30 august 2001 privind sancționarea unor fapte săvârșite în afara teritoriului țării de cetățeni români sau de persoane fără cetățenie domiciliată în România (M.Of. nr. 549 din 3 septembrie 2001), modificată și completată prin Legea nr. 252 din 29 aprilie 2002 (M.Of. nr. 307 din 9 mai 2002) se sancționează cu închisoare de la 2 la 7 ani fapta cetățeanului român sau a persoanei fără cetățenie domiciliată pe teritoriul României care racolează, îndrumă sau călăuzește una ori mai multe persoane, în scopul trecerii frauduloase a frontierei unui stat străin sau care organizează una ori mai multe dintre aceste activități ilegale.

Potrivit alineatului 2, cu aceeași pedeapsă se sancționează și racolarea uneia sau mai multor persoane, în scopul trecerii frauduloase a frontierei unui stat străin sau organizarea unei asemenea activități săvârșită pe teritoriul României de alte persoane decât cele prevăzute la alin.(1).

În contextul definițiilor de mai sus, traficul sau contrabanda cu migranți este o infracțiune împotriva ordinii publice, care reglementează pătrunderea ilegală a persoanelor pe teritoriul unui stat.

În forma de bază a infracțiunii prevăzute de art. 71 din O.U.G. nr. 105/2001 nu se poate vorbi de existența unor victime, ceea ce deosebește această infracțiune de infracțiunea de trafic de persoane, care este o infracțiune împotriva persoanei.

¹⁴³ V. Hutopilă, *Traficul de persoane și rolul puterii judecătorești*, p. 14., nepublicată.

¹⁴⁴ Idem.

¹⁴⁵ Semnate la 15 noiembrie 2000 și ratificate prin Legea nr. 565/2002 (M. Of. nr. 813 din 8 noiembrie 2002).